

De bortglömda barnen.

80-talets Hare Krishna-barn fick inte leva med sina föräldrar, vanvårdades och fick usel skolundervisning. I ett utdrag ur Charlotte Esséns bok "Sektbarn", möter vi Sandra som växte upp i Hare Krishna. Varför ingrep inte samhället? undrar hon i dag.

Fram till nio års ålder hade Sandra ingen aning om att det gick att leva på något annat vis än på det sätt man levde inom Hare Krishna. Hon bodde avskärmat, och trodde att alla människor i Sverige levde ungefär som hon själv. Hon bodde då i ett jordbrukskollektiv på Almviks gård utanför Järna i Södertälje kommun. Först när hon fick börja följa med in till Sergels torg och såg lite mer av samhället runtomkring förstod hon att det också fanns andra sätt att leva på, även om det inte var något positivt och eftersträvanvärt.

Ett starkt barndomsminne är just från Sergels torg, den så kallade Plattan i centrala Stockholm. Ett ungt par ställde sig framför Hare Krishna-gruppen och började glatt och ogenerat att kyssas och kramas. Antagligen var det ett försök att provocera munkarna, men parets uppträdande bekräftade bara allt som Sandras lärare och andra vuxna hela tiden berättade för henne och de andra barnen – människorna utanför Hare Krishna var hemska och sexfixerade, de hade sex på gator och torg och var alltigenom onda.

ISKCON är det officiella namnet på Hare Krishna – International Society for Krishna Consciousness. Sandras pappa hade för första gången stött på Hare Krishna på en musikfestival i England och var en stor beundrare av The Beatles. George Harrison var med i Hare Krishna, vilket fascinerade Sandras pappa.

Det första Hare Krishna-templet i Sverige upprättades 1973 på Grevgatan i centrala Stockholm och Sandras föräldrar flyttade in i en lägenhet precis bredvid. /... / Några av de mest skrämmande upplevelserna för Sandra som litet

barn, var när hon och hennes yngre syster blev lämnade ensamma kvar hos Hare Krishna. Sandra var då fyra och hennes syster bara två år. De fick stanna hos Hare Krishna utan föräldrar eller någon annan som tog ansvar för dem. Under åren visste systerarna nästan aldrig var deras mamma och pappa höll hus eller när de skulle komma tillbaka. När föräldrarna reste iväg – ofta månader i sträck – för att dra in pengar till Hare Krishna genom försäljning och predikningar, lämnade de sina barn i Hare Krishnas vård, först på Korsnäs gård, sedan på Almviks gård.

Korsnäs gård var till en början helt isolerat och stängt för omvärlden. Där fanns mellan fem och tio små barn det första året. Barnen fick springa vind för våg, och ingen tog något ansvar för dem.

Barnen ansågs till slut vara ett allmänt störande inslag på Korsnäs gård, eftersom vare sig kvinnor eller män skulle ägna någon tid åt barnen, allt enligt grundaren Prabhupadas lära. Helst skulle barnen inte visa sig i munkarnas åsyn. Mamman har berättat att man kallade till ett stormöte där man ställde krav på att någon måste ta hand om barnen. Att föräldrarna själva skulle ta sitt ansvar var det inte tal om. Därför startades en guru-kula, "guruns skola", på Korsnäs, en form av internatskola initierad av högsta ledningen. Där bodde barnen i ett ashram, en kombinerad skol- och sovlokal, tillsammans med sin lärare.

Först bodde barnen och deras lärare i ett mycket primitivt hus på Korsnäs gård. Det kallades Mus-huset, eftersom det sprang mycket möss på golvet. Senare byggdes ett hus med bara ett rum, som var tänkt som skollokal. /... /

"Vi fick ofta gå ut i snön för att kissa eller bajsa, det var så primitivt man kan tänka sig", säger Sandra. "Och senare, när man hade byggt en toalett, fanns där aldrig något toalettpapper att torka sig med. Istället fick man tvätta bort avföringen med handen och vatten, precis som man gör inom vissa folkgrupper och på landsbygden i Indien." Antagligen var det då som Sandra grundlade sina ständiga urinvägsinfektioner, som senare utvecklade sig till allvarliga underlivsinflammationer, som krävde akut sjukhusvård när hon var barn.

Efter något år på Korsnäs flyttade skolan till Almviks gård, dit alla barnfamiljer också flyttade. I början av Almvikstiden sov guru-kula-barnen i trevåningssängar i mycket trånga och oventilerade rum. Sandras föräldrar vistades från och till på gården, men de fick inte bo tillsammans med sina flickor, som då var fyra och sex år gamla. "För min syster och mig, som var så små, var det fullständigt obegripligt och skräckfyllt att vi inte längre fick bo eller umgås med våra föräldrar", säger Sandra.

Klockan fyra varje morgon väcktes barnen. Gick de inte upp direkt blev de bryskt väckta, ibland med kallvatten i ansiktet. Det var samma schema för vuxna som för barn, men barnen fick gå och lägga sig redan klockan fyra på eftermiddagen för att orka gå upp så tidigt.

"Vår dygnsrytm blev omvänd och konstig", säger Sandra.

Ett vanligt hot var att köttätarna skulle komma och ta bar-

nen ifall de kom efter i något ämne. Därför var lärarna tvungna att slå dem. Barnen skulle lära sig Bhagavadgita-verser och kunna rabbla dem utantill. Verserna övades på bekostnad av riktigt skolarbete, som inte ansågs lika viktigt och fick komma i andra hand.

Den tjocka boken Bhagavadgita var ett av huvudämnen och barnen skulle läsa och kunna recitera på sanskrit. De skulle också kunna översätta till engelska och man kontrollerade stenhårt att barnen kunde texterna. Även andra vediska skrifter på sanskrit skulle barnen kunna utantill.

”Än i dag kan jag en del verser på sanskrit”, säger Sandra. ”De sitter kvar i huvudet, men jag vet inte vad de betyder.”

Att be Hare Krishna-mantrat ”Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare, Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare” ett visst antal gånger per dag tog också lång tid för barnen. Den vuxne förväntades upprepa det 1 728 gånger, 16 rundor, vilket tar ungefär två timmar.

På Almviks skola låg några elever flera årskurser före, bara för att inte skolinspektören skulle kunna komma med kritik. Undervisningen i matematik, samhällskunskap och andra obligatoriska ämnen var inte viktig.

”När vi till exempel läste samhällskunskap, sade läraren att ’det här måste ni lära er, annars får skolan stänga och ni får gå i en skola med köttätare istället. Ni måste lära er detta, men egentligen är det inte sant.’”

Några test, till exempel nationella prov, gjordes inte heller med barnen.

Sandra har vaga minnen av att det kom skolinspektörer till skolan, men vad de kom fram till fick hon aldrig veta. En tredjedel av undervisningen handlade om de traditionella skolämnena, och de resterande två tredjedelarna gick ut på att recitera olika heliga skrifter, verser och böner. All undervisning skedde på engelska när skolan låg på Korsnäs gård och sedan på svenska när man flyttade till Almvik.

Skolansvariga i Järna kommun del bestämde under en tid att Hare Krishnabarnen skulle ha obligatoriskt deltagande i en vanlig klass, en gång i veckan under en lektion.

”Vi blev förstas tillagda att inte prata med karmi-barnen. De var ju köttätare och orena. Trots detta försökte vi göra grupparbeten med dem och vi var ibland tvungna att prata med dem i alla fall. Men vi lämnades aldrig ensamma i klassrummet, utan det var alltid någon från Hare Krishna med oss.”

Som barn fick Sandra och de andra barnen aldrig höra något positivt om samhället utanför Hare Krishna. Där var allting hemskt och fullt med onda människor som ville dem illa på olika sätt.

Människorna utanför Hare Krishna kallades dels för karmis och dels för ”köttätare”, vilket var mycket nedsättande. Barnen fick höra att karmis hade sex på gatorna, de hade inga fasta relationer, de var alltid otrogna och drack och spelade bort sina pengar. De tänkte bara på att frossa i materiella saker. De var också ute efter att sätta åt Hare Krishnas medlemmar på olika sätt. /... /

Socialtjänsten, politiker, och hela den yttre världen var exempel på onda makter. Barnen var så övertygade om det, att Sandra fick oerhörda skuld känslor när hon var hos sina farföräldrar och hade det bra. /... /

Först efter alla religiösa ceremonier, som pågick i tre eller fyra timmar, serverades det frukost vid niotiden på morgonen. Barnen fick ingenting att äta före frukost och hade alltså varit uppe i fyra, fem timmar innan de fick mat. För de vuxna följde sedan olika typer av arbete, till exempel i jordbruket eller med bokproduktionen, medan barnen gick i skolan några timmar. Om det var säsong fick barnen även arbeta i jordbruket med att skörda eller hjälpa till med djuren i ladugården. Djuren på gården var det enda inom Hare Krishna som Sandra egentligen tyckte om.

”Vi barn var så ofta vi kunde i ladugården med korna”, säger hon. ”Vi fick vår trygghet därifrån. Hade korna inte funnits, vet jag inte hur det hade gått med oss. Jag kommer ihåg att vi även hade en hund ett tag, men den dog av undernäring eftersom den inte fick äta något kött.”

Sandra har under hela sin barndom arbetat i otaliga timmar på fälten med att till exempel rensa ogräs och plocka

FOTO PRIVAT

Då. Sandra minns att djuren var den stora tryggheten under hennes svåra uppväxt i Hare Krishna-rörelsen i Sverige.

FOTO MARLIN JOHANSSON

Nu. Sandra har familj och barn. I en dom i USA tilldömdes hon 80 000 kronor i skadestånd från internationella Hare Krishna-rörelsen för övergrepp i barndomen.

potatis. ”Det var definitivt barnarbete inom Hare Krishna, både när jag var barn och säkert än idag.

Det står jag för och det kan ingen ta ifrån mig.”

Sandra och de andra barnen blev ofta misshandlade på olika sätt och av olika anledningar. ”Satt vi inte stilla slog de oss, helt enkelt.” Sandra anser att det förekom systematiska och mycket medvetna bestraffningar av barnen. Eftersom nästan allting var förbjudet var det inte svårt för barnen att göra fel och de blev ofta bestraffade. En vanlig form var att stänga in barn i mörka garderober. Vid ett tillfälle när Sandra bara var sju år gammal blev det också offentlig bestraffning och aga.

Gurun Harikesa dyrkades som en gud tillsammans med den döde grundaren Prabhupada. Han bodde både i en lyxöst inredd flygel på Almvik – Sandra hade ibland äran att städa hans toalett – och på Korsnäs, där han mest höll till när han inte reste mellan olika Krishna-tempel i världen.

Varje dag skulle hans följeslagare be en bön till honom. När Harikesa var i Sverige skulle alla vara ”fixed up”, som det kallades. Man såg till att både vara klädd och uppträda som en riktigt hängiven Hare Krishna-anhängare och det var viktigt att visa att man dyrkade rörelsen. Harikesa själv dyrkades också, till exempel skulle hans mat prepareras på ett visst sätt, exempelvis blev vindruvor skalade och urkär-

” Rutinerna måste framtingas. De måste vara rädda; de ska åtminstone tänka, ’Om jag inte gör det, så blir jag straffad’. Det är inte en fråga om bestraffning. Precis som en orm inte biter, bara hotar. /... / De är barn; precis som med djur krävs det ibland att man tar i med våld. /... / ”

Krishnarörelsens grundare Srim Prabhupada om behandlingen av barn i internatskolorna gurukulus.

Hämtat ur boken ”Sektbarn” av Charlotte Essén (Bonniers, 2008). Citatet är hämtat ur samtalsboken ”Srim Prabhupada on Guru-Kula av Goswami, J, Los Angeles 1984.

nade innan han kunde äta dem. Sandra tror att han inte ens behövde knyta sina skor.

”Vi barn fick äta hans rester ibland”, säger Sandra. ”Det var godis med guld på, kommer jag ihåg. Men det största beviset på hans gudomlighet var att det vatten som hans fötter tvättades med ansåg heligt och skulle drickas.”

Barnens enda positiva kontakt med Harikesa var efter morgonprogrammet, när barnen fick ställa sig på kö framför honom och han sedan delade ut en kaka till var och en. Annars skulle barnen vara tysta och hålla sig ur vägen för Harikesa – barn skulle ju överhuvudtaget varken synas eller höras.

Blev man sjuk så hade man begått en synd. Och blev ledaren Harikesa sjuk, så hade hans följeslagare syndat. Då började Harikesas medhjälpare genast försöka ta reda på vem som var den skyldige.

”Tala om att ge tvångstankar och förföljelsetamani”, menar Sandra.

När hon tänker tillbaka på barndomen idag, inser hon att hon sällan var frisk. /... / Under hela sin uppväxt fick hon bara ayurvedisk medicin, det vill säga indisk folkmedicin.

”Jag är förvånad att inget barn dog, med tanke på alla sjukdomar och att vi inte fick behandlas med penicillin. Något besök av en skolläkare eller skolsyster fick vi inte heller.”

När det gäller Krishna-barnens hälsotillstånd, återkommer Sandra flera gånger till frågan varför ingen reagerade från vare sig myndigheter eller kommun. Det fanns flera tillfällen att upptäcka barnens situation, till exempel när några barn var tvungna att magpumpas på Huddinge sjukhus. De hade ätit alldeles för många äpplen, eftersom de var så hungriga efter fastan. Sandra kommer ihåg att det en enda gång kom en barnläkare till Korsnäs gård för att undersöka några barn. Det var mitt i vintern.

”Men vi fick inte antibiotika, det skulle ju till varje pris undvikas enligt Hare Krishna.”

Idag undrar hon varför läkaren inte gjorde något åt hennes och de andra barnens situation, eftersom de var så tydligt sjuka, undernärda och tunnklädda. Har inte en läkare skyldighet att anmäla vanvård av barn? Varför slog han inte larm om barnens misär?

På Korsnäs och Almvik serverades alltid bara två måltider om dagen, om man inte räknar den varma mjölken innan sängdags som en måltid.

”Två måltider per dag är ju helt otillräckligt för ett växande barn, speciellt när vi också skulle fasta vid vissa högtider”, säger Sandra.

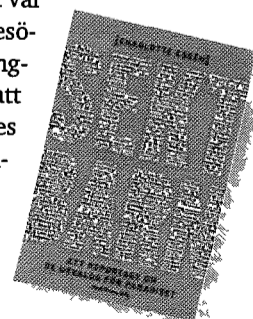
Jag säger till Sandra att den yttre bilden av Hare Krishna ofta är positiv och handlar om massor av god och nyttig vegetarisk indisk mat och generösa söndagsfester på Almviks gård. Där ingår också glada, fint klädda barn som gärna predikar, dansar och spelar små pjäser för besökarna.

Hur hänger allt detta ihop?

”Självklart var vi barn glada och nöjda på söndagsfesterna!” utbrister hon. ”Det var enda gången i veckan vi fick äta oss ordentligt mätta på vällagad och god mat, dessutom blev vi uppmärksammade och sedda av vuxna människor. Alla var snälla och några bestraffningar förekom inte, åtminstone inte under festen. Vi fick klä oss i de finaste saris man kunde hitta och de gladaste minerna plockades fram. Vi smyckades som prinsessor.”

Enligt Sandra var söndagsfesterna på Almvik mest till för att marknadsföra Hare Krishna och ge omvärlden en positiv bild av gruppen. Barnens uppgift var att predika om Krishna för alla besökare och försöka locka nya anhängare. Sandra har starka minnen av att hon både predikade och tvingades lära sig långa sång- och dansnummer utantill för att underhålla besökarna.

”Vad jag förstår var jag extremt duktig som liten flicka på att predika”, säger hon. ”Jag trodde ju på Krishna.”

”Sektbarn” (Albert Bonniers förlag)

Läs intervju med Sandra, bokens författaren och en f d Hare Krishna-reaktor på nästa sida.

Sandra, som egentligen heter något annat, vill vara anonym. Hon har ingen kontakt med Hare Krishna-rörelsen i dag, och vill inte heller ha det. Men hon hoppas att hon med sin berättelse i boken "Sektbarn" kan öppna myndigheternas ögon för vad som hände då, och för hur barn kan ha det i olika sekter även i dag.

"Allt utanför Hare Krishna var

Idag har Sandra fyllt trettio år. Hon bor med man och barn i ett litet samhälle i Mellansverige. Hon är ett av de 550 före detta Hare Krishna-barn, som fått skadestånd för övergreppen under barn- domen, efter en amerikansk dom mot den internationella rörelsen 2005.

– Det var en viss upprättelse, åtminstone en bekräftelse på att jag finns och att det inte var okej det jag var med om. Men från svenska Hare Krishna har jag inte ens fått en ursäkt, säger Sandra, när DN Söndag når henne på telefon.

Hennes skadestånd bestämdes till cirka 80 000 svenska kronor. Svenska Krishnarörelsen har fått bidra med 50 000 kronor till den internationella organisationen ISKCON.

Sandra beskriver sig själv som ett av de allra första Hare Krishna-barnen i Sverige. Hon rymde från sekten i början av nittiotalet, när hon sexton år gammal ställdes inför hotet att bli bortgift

med en 36 år äldre man. Hon sa att hon skulle besöka sin far, men rymde i själva verket till sin farmor och farfar.

Att resa från Almviks gård var inte lika svårt som att efter en isolerad upp- växt lära sig stå på egna ben i samhället. Hon fick börja med att försöka bygga upp ett eget jag och ett eget liv, helt enkelt överleva utanför sekten.

– Det har tagit många år och jag kan inte säga att jag är fri från obehagskänslorna än. Allt var ju synd i världen utanför Hare Krishna, att äta mat som inte är offrad till gudar var synd, att prata med vanliga människor var synd. Är man medveten om det är synden dessutom dubbelt så stor. Att tampas med den känslan har tagit tid.

– Jag har ju haft den ingrodd i mig sedan jag var ett mycket litet barn.

Sandra beskriver sin första tid utanför sekten som en invandrades möte med

ett nytt land. Hon stod plötsligt helt förvirrad i ett samhälle som skulle vara hennes eget. Hon var i det närmaste analfabet och kunde inte skriva. Hon visste inte hur samhället fungerade och hon hade ingen grundskoleexamen. Kunskapsluckorna var gigantiska.

– När jag försökte berätta min historia reagerade folk i socialtjänsten som om jag hade varit på månen: "Kan det hända i Sverige i dag?"

Hon fick en unik dispens och är i dag nästan färdig undersköterska, efter en vuxenutbildning som till stora delar fått byggas upp med muntliga förhör.

– Vad jag än i dag inte kan förstå är hur ett barn som är fött i Sverige kan försvinna ur skolregistren i flera år, som jag gjorde. Jag var svensk medborgare, men det var som om jag inte fanns, säger Sandra i dag.

På Almviks gård hade Sandra fått tre sariar. De var hennes enda ägodelar.

” Jag var svensk medborgare men det var som om jag inte fanns.

Barnbidraget hade hennes föräldrar regelmässigt överfört till Hare Krishna.

– När jag frågar dem i dag varför de lämnade mig och min syster, svarar de att vår uppfostran var Hare Krishnas ansvar, att de gjorde det för att Hare Krishna tog hand om oss bättre. De svär sig fria på så sätt.

I dag är föräldrarna skilda. Hennes mamma har lämnat Hare Krishna och bor utomlands, fadern har återvänt till sekten. Sandra har sporadisk kontakt med mamman, nästan ingen med pappan.

Lillasystemen har också flyttat utomlands. Även hon är märkt av barn- domen. Hon vaknar fortfarande i mar- drömmar, knutna till skräckupplevelsen då hon blev duschad i kallt vatten av internatskolläraren för att hon skrek efter mamma. Systemen var bara två år när hon skildes från sina föräldrar.

KRISHNA-RÖRELSEN

► Hare Krishna är en nyreligiös rörelse, som grundades i USA 1966 av gurun Prabhupada. Den internationella rörelsens namn är International Society for Krishna Consciousness, ISKCON.

► I Sverige introducerades Hare Krishna-rörelsen 1973, av Vegavan (Jörgen Sundvall) och Ajit-das (Willy Pfändtner). Korsnäs gård i Grödinge söder om Stockholm är rörelsens svenska centrum. Almviks gård utanför Järna är Krishnarörelsens jordbrukskollektiv. Rörelsen har verksamhet även i Stockholm, Uppsala, Malmö och Göteborg. Antalet praktiserande troende är omkring 200 personer.

► På Almviks gård bor 50 personer i dag, däribland ett tjugotal barn.

► Läran har en bas i hinduismen. Krishnaanhängare betraktar jordelivet som meningslöst. Människans mål är att genom ett asketiskt och andligt leverne frigöra sig från den ständiga återfödelsen i en kropp. Dyrkan av högste gudomen Krishna är central.

► En Krishnaanhängare förbinder sig att följa fyra levnadsregler:

- 1 – att inte äta kött, fisk eller ägg.
- 2 – att inte använda stimulantia, inte ens kaffe, te eller choklad.
- 3 – att inte bedriva hasardspel.
- 4 – att inte ha sex annat än i barnalstrande syfte och aldrig utanför äktenskapet.

► Sankirtana är den viktigaste ritualen, då upprepas bland annat orden "Hare Krishna" som ett mantra.

Källa: Nationalencyklopedin och Essén, Charlotte, "Sektbarn", Albert Bonniers förlag, 2008.

Fd Hare Krishna-rektorn:

"Vi framställs som groteska och kallsinniga människor"

– Det går alltid att hitta någon avhoppare från en religiös rörelse som är frustrerad och missnöjd. Det betyder inte att alla som lämnat Hare Krishna är det, säger Jonas Henrikson, medlem i Krishnarörelsens äldreråd, när han tagit del av Sandras kritik.

Jonas Henrikson, eller Janeshvara Dafa, anslöt sig till Hare Krishna redan 1978 och var rektor för skolan på Almviks gård mellan 1989 och 2002. Han delar Sandras uppfattning att det inte var lämpligt att låta små barn flytta från föräldrarna till internatskola, efter indisk modell. Han kallar gurukulaskolan för en del av rörelsens barnsjukdomar.

– Jag kan mycket väl förstå att det fanns några barn som kom i kläm. Vi inser det, men det där lämnade Krishnarö-

relsen när vi såg att det inte fungerade, att barnen inte var lyckliga. Man övergick till dagskola i stället, ungefär när jag kom till skolan, Föräldrarna sökte hemundervisning hos kommunen, men i själva verket var det en skola.

– I dag ägnar vi föräldrar i Krishnarörelsen mer tid åt barnen och vi har slutat dra upp barnen så tidigt på morgonen.

Han kallar Sandras skildring i övrigt för "vinklad, förvriden och felaktig". Förekom aga och misshandel var det, enligt Jonas Henrikson, inget Krishnarörelsen uppmanade till, utan en enskild lärares missgrepp. Han bekräftar att det ligger i Krishnarörelsens filosofi att se sjukdomar som en följd av dåliga gärningar, men är säker på

att barnen inte förvägrades penicillin när de var sjuka.

– Och visst fick barnen hjälpa till med potatisplockning någon gång, men det ser jag inte som barnarbete. De flesta tyckte det var roligt.

Han säger att alla religioner har ceremonier som ter sig märkliga för utomstående, som att vattnet guruns fötter tvättats i av vissa betraktas som heligt att dricka.

– Det är här en kvinnas subjektiva minnen och de måste man respektera. Men det är min bestämda uppfattning att det inte var så här. Vi framställs som kallsinniga och groteska människor och det är vi inte, även om vi gjorde misstag i början, säger Jonas Henrikson i svenska Krishnarörelsen.

INGRID CARLBERG

550 personer fick skadestånd efter dom i USA

► Efter grundaren Prabhupadas död 1977 har Krishnarörelsen varit inblandad i många skandaler. En mängd anklagelser för övergrepp mot barn ledde till att ISKCON lät utreda frågan. Rörelsens anlitade utredare kom i slutet av 1990-talet fram till att systematiska fysiska, psykiska och sexuella övergrepp förekommit i Hare Krishna.

► ISKCON försökte länge sköta över-

greppsfrågorna internt utan inblandning av några myndigheter. Bland annat utarbetades en Child Protection Policy.

► I USA gick då före detta elever på Krishnarörelsens internatskolor (gurukulus) samman och stämde ISKCON på sammanlagt 400 miljoner dollar för övergreppen under barndomen. I maj 2005 avslutades processen och ISKCON dömdes att betala 9,5 miljoner dollar i

skadestånd till totalt 550 målsägande från flera länder – för sexuella, fysiska och psykiska övergrepp under barndomen.

► Svenska Sandra, som berättar sin historia i nyutkomna boken "Sektbarn", är ett av de före detta Hare Krishna-barnen som tilldömts skadestånd.

Källa: Essén, Charlotte, "Sektbarn", Albert Bonniers förlag, 2008.

Författaren Charlotte Essén:

"Dessa barn är brottsoffer"

Journalisten Charlotte Essén uppskattar att det finns 20 000–25 000 svenskar, som vuxit upp i sekter. Men några säkra siffror existerar inte. Hon är upprörd över att myndigheterna så länge blundat för övergrepp mot barn i slutna grupper i Sverige.

– Jag säger inte att alla som växer upp i en sekt får illa. Jag tycker inte att man ska omhänderta alla barn i sekterna. Men jag hoppas att fler vaknar upp och förstår hur de barn kan ha det som växer upp i olika sekter.

– Det kan se trevligt ut med det religiöst avvikande på ytan, men gammalmodiga kläder betyder ibland gammalmodig uppfostran, med mycket aga, för att ta ett färskt exempel från mormonsekten i Texas. Man får inte bortse från att de här barnen är brottsoffer och ska hanteras som sådana. Religionsfriheten kan ju aldrig legitimera övergrepp mot barn.

I boken intervjuar hon förutom Sandra även fjortonåriga Christoffer, som skickades på gurukula till Indien när han bara var sju år. Hon intervjuar Maja som vuxit upp i Jehovas vittnen, vars föräldrar inskränkte hela hennes liv som barn och dödförklarade henne som 16-åring när hon lämnade Jehovas

Journalisten Charlotte Essén har skrivit boken "Sektbarn" (Albert Bonniers förlag).

vittnen. Där får läsaren också möta Lisa i Knutby som levde i skräck för demoner, och psykiskt sköra Jennifer som har svårt att komma över sin isolerade barndom i sekten Familjen, tidigare Guds barn.

– Det kan vara ganska stora religiösa skillnader mellan sekterna, men förtryckarmekanismerna är hela tiden desamma. Det är aga, hot om våld eller andra bestraffningar och ibland sexuella övergrepp. Det är manipulationer, som att skrämja barn för omvärlden och lära dem att inte tänka själva.

– Man pratar hellre om det onda, om

demoner, än om det goda – kanske en Gud

– Det är också skrämmande att se hur framgångsrikt sekterna skapar avstånd till samhället. Man predikar att det övriga samhället ska föraktas och får på så sätt barnen att känna sig utvalda och upplyfta, på samma gång som de är nedtryckta.

– Det är därför många har så svårt att acklimatisera sig i samhället, även om de bestämmer sig för att lämna sekten som vuxna. Rädslan styr både vuxna och barn.

Charlotte Essén efterlyser egentligen inga nya lagar till skydd för barnen, bara att redan existerande utnyttjas bättre. Hon tror att skolans, socialtjänstens, sjukvårdens och rättsväsendets oförmåga att se barnens och ungdomarnas situation handlar mycket om brist på kunskap.

– Jo, en lagändring hoppas jag på, att man ska tillåta förhör med barn utan att föräldrarna är med. För de här barnen kan ju föräldrarna ibland vara det största hotet – hur ska de då kunna skyddas?

INGRID CARLBERG

är reporter på DN Söndag. ingrid.carlberg@dn.se

FOTO: MARLIN JOHANSSON

synd"

Sandras uppväxt gör sig påmind rent fysiskt. Hon tvingas leva med kateter, efter barndomens alla urinvägsinfektioner som behandlades med spökutdrivning eller värmeslingor. Hon blev ofta sparkad i skolan och har problem med nerverna i ryggen i dag. Fortfarande har hon känslomässigt svårt att klara rökelsedoftar och svårt för indisk mat. Men hon lever ett lyckligt liv med sin familj och känner att hon äntligen har kommit så långt att hon orkar berätta.

Hon har ingen kontakt alls med dagens Hare Krishna.

– Jag är starkare i dag och jag har tänkt att om jag med min berättelse kan hjälpa någon i samma situation, eller öppna ögonen för folk på myndigheter är det mycket värt. Det finns många barn därute som kanske inte har det så bra.

INGRID CARLBERG

Sandra heter egentligen något annat.